

4 Οκτωβρίου, 1995

[ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ/στής]

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΗΣ EVELINE ΠΕΤΡΟΥ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ Σ' ΑΥΤΗΝ ΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΤΕΚΝΩΝ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΜΑΡΤΙΝΟΥ ΠΕΤΡΟΥ,

Αιτήτρια,

ΚΑΙ

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ ΚΥΡΙΑΚΟ ΠΕΤΡΟΥ
ΚΑΙ ΜΑΡΤΙΝΟ ΠΕΤΡΟΥ,

Ανηλίκους,

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΥΠΗ-
ΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ
31/8/95 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΛΗΨΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ
ΚΑΙ/ Ή ΓΟΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΜΗΤΡΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩ-
ΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ
ΜΑΡΤΙΝΟΥ ΠΕΤΡΟΥ,

ΚΑΙ

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΥΠΗ-
ΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ.

Καθ' ου η αίτηση.

(Αίτηση Αρ. 158/95).

5 Προνομακά εντάλματα — Habeas Corpus — Ανάληψη φροντίδας ανη-
λίκων από τον Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας σύμ-
φωνα με τα άρθρα 3 και 4 του Μέρους II του περί Παίδων Νόμου
Κεφ. 352 — Ισχύς του Κεφ. 352 σε σχέση με τις πρόνοιες του περί
Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμου του 1990 (Ν. 216/90) για ανά-
θεση επιμέλειας και ευημερίας του ανηλίκου σε πρόσωπα άλλα από
τους γονείς του — Νομιμότητα απόφασης του Διευθυντή Υπηρε-
σιών Κοινωνικής Ευημερίας να αναθέσει την κατοχή και φύλαξη
ανηλίκου στη μητέρα του συζύγου.

Ανήλικοι — Προσωρινή ανάθεση κατοχής και φύλαξής τους στη μητέρα του συζύγου — Άσκηση εξουσιών του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4 του περί Παιδων Νόμου Κεφ. 352 — Ταυτόχρονη ισχύς του Κεφ. 352 και του περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμου του 1990 (Ν. 216/90).

5

Νόμος — Σιωπηρή ανάκληση προηγούμενου νόμου από μεταγενέστερο.

Τα δύο ανήλικα παιδιά της αιτήτριας, τέθηκαν κάτω από τη φροντίδα του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4 του περί Παιδων Νόμου Κεφ. 352 και τοποθετήθηκαν υπό τη φύλαξη της μητέρας του συζύγου της για προστασία και ευημερία τους.

10

Η αιτήτρια, με αίτησή της ζήτησε από το Ανώτατο Δικαστήριο την έκδοση προνομιακού εντάλματος Habeas Corpus για να παραδοθούν σ' αυτήν τα ανήλικα παιδιά της.

15

Ήταν η εισήγηση της αιτήτριας ότι η ενέργεια του Διευθυντή ήταν παράνομη, αφού ο περί Παιδων Νόμος Κεφ. 352 είχε καταργηθεί σιωπηρά από τον περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμο του 1990 (Ν. 216/90).

20

Αποφασίστηκε, ότι:

25

(1) Ο περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμος του 1990 (Ν. 216/90) δεν έχει καταργήσει τον περί Παιδων Νόμο Κεφ. 352, επειδή αν ο νομοθέτης ήθελε κατάργησή του θα το ανέφερε καθαρά, όπως έγινε με τον περί Κηδεμονίας Ανηλίκων και Ανώτων Νόμο στην έκταση που αφορά ανήλικους.

30

(2) Από τα άρθρα 9(1), 19(1) και 20 παρράγραφοι (1), (2) και (3), του (Ν. 243/90) με τον οποίο κυρώθηκε η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, ο οποίος βάσει του άρθρου 169.3 του Συντάγματος έχει "ηυξημένη ισχύν έναντι οιοδήποτε ημεδαπού νόμου", προκύπτει σαφώς ότι επιφυλάσσεται διοικητικό δικαίωμα στις αρμόδιες αρχές που μπορεί να ασκηθεί για την προστασία του παιδιού με διάφορα μέτρα συμπεριλαμβανομένης της τοποθέτησής του σε οικογένεια ή αλλού.

35

(3) Θα ήταν τραγικά λανθασμένο, σε περίπτωση κακομεταχείρισης ανήλικου από τους γονείς του, να μην υπάρχει στο αρμόδιο σώμα, δηλαδή το Τμήμα Κοινωνικής Ευημερίας δικαίωμα γρήγορης προσωρινής προστασίας του, μέχρις ότου αποφασίσει το Δικαι-

40

στήριο το διορισμό επιτρόπου που να ασκεί γονική μέριμνα.

Η αίτηση απορρίφθηκε.

5 *Αναφερόμενη υπόθεση:*

*Ιωάννου και Άλλη ν. Διευθυντή Τμήματος Κοινωνικής Ευημερίας
(1995) 1 Α.Α.Δ. 179.*

10 **Αίτηση.**

Αίτηση με την οποία η αιτήτρια ζητά από το Δικαστήριο την έκδοση εντάλματος Habeas Corpus για να της παραδοθούν τα ανήλικα τέκνα της Κυριάκος και Μαρτίνος, τα οποία τέθηκαν κάτω από τη φροντίδα του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4 του περί Παιδων Νόμου, Κεφ. 352.

20 *Α. Γιωρκάτζης, για την Αιτήτρια.*

Ρ. Παπαέτη (κα), Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τον Καθ' ου η αίτηση.

25 ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με την αίτησή της αυτή η αιτήτρια ζητά από το Δικαστήριο την έκδοση εντάλματος Habeas Corpus για να της παραδοθούν τα ανήλικα τέκνα της Κυριάκος και Μαρτίνος, 6 χρονών και 3 χρονών, αντιστοίχως, τα οποία τέθηκαν κάτω από τη φροντίδα του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4 του περί Παιδων Νόμου, Κεφ. 352.

30 Είναι η εισήγηση της αιτήτριας ότι η ενέργεια αυτή του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας είναι παράνομη και συνεπώς η τοποθέτηση των ανήλικων παιδιών της αιτήτριας και η ανάθεση της μέριμνας σε Επίτροπο άλλο από την ίδια, αντίκειται προς τον περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμο 216/90.

40 Κατά τον ισχυρισμό της αιτήτριας ο Νόμος 216/90 έχει καταργήσει σιωπηρώς τον περί Παιδων Νόμο, Κεφ. 352 και κατά συνέπεια ο Διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας δεν έχει κανένα δικαίωμα να ενεργήσει, όπως ενήργησε, για την ανάθεση της μέριμνας ανήλικων παιδιών εις άλλον εκτός από τους γονείς, οι οποίοι έχουν τη γονική μέριμνα κατά νόμο και η οποία μπορεί να αφαιρεθεί και να ανατεθεί σε Επίτροπο μόνο

κατόπιν απόφασης Δικαστηρίου και όχι με απόφαση του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

Η αιτήτρια βάσισε κατά κύριο λόγο την επιχειρηματολογία της στο αιτιολογικό της απόφασης *Ιωάννου Ανδρέας ν. Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας* (1995) 1 Α.Α.Δ. 179.

5

Θα εξετάσω πρώτο εάν ο περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμος 216/90 έχει σιωπηρά καταργήσει τον περί Παιδών Νόμο, Κεφ. 352.

10

Θα μπορούσε κάποιος να ερευνήσει προκαταρκτικά και άλλα θέματα που δυνατόν να προκύπτουν από την εξέταση της αίτησης αυτής όπως, κατά πόσο η αίτηση αυτή, αφού αποτελεί την επιθυμία ενός μόνο γονέα από τους δύο, που κατά νόμο έχουν τη γονική μέριμνα των παιδιών, μπορεί να ευσταθήσει και εάν βρεθεί ότι ευσταθεί τότε κατά πόσο η τοποθέτηση ανήλικων παιδιών σε ένα μέρος για την προστασία τους και την ευημερία τους και ειδικότερα η τοποθέτησή τους στη μητέρα του ενός των συζύγων, ο οποίος προφανώς συγκατατίθεται εις τέτοια τοποθέτηση, αποτελεί φυλάκιση ή προσωποκράτηση ώστε να χρειάζεται η επίκληση του διατάγματος Habeas Corpus για την απελευθέρωσή τους.

15

20

Προτιμώ να εξετάσω την ουσία της αίτησης, δηλαδή κατά πόσο ο Νόμος 216/90 έχει καταργήσει το Κεφ. 352. Ως ερμηνευτικό θέμα αρχής, τα Δικαστήρια είναι απρόθυμα να συμπεράνουν σιωπηρή κατάργηση προηγούμενου Νόμου, εκτός αν τα δύο νομοθετήματα είναι τόσο αντίθετα μεταξύ τους που να μην μπορεί να δοθεί εφαρμογή και στα δύο την ίδια στιγμή. (Βλέπε Craies on Statute Law, 7η Έκδοση, σελ. 366-367.) Η αρχή αυτή έχει υιοθετηθεί σε αριθμό υποθέσεων από το Ανώτατο Δικαστήριο.

25

30

Έχω μελετήσει με κάθε δυνατή προσοχή τις εισηγήσεις των ευπαίδευτων δικηγόρων και από τις δύο πλευρές αναφορικά με το βασικό αυτό ερώτημα και έχω καταλήξει στην απόφασή μου ότι ο Νόμος 216/90 δεν καταργεί τον περί Παιδών Νόμο, Κεφ. 352 για τους τρεις πιο κάτω λόγους:

35

Εάν ο νομοθέτης ήθελε να καταργηθεί ο προηγούμενος Νόμος θα το έλεγε καθαρά, όπως το είπε καθαρά με το άρθρο 43 του Νόμου 216/90 που αναφέρει ρητά ότι:

40

“43. Ο περί Κηδεμονίας Ανηλίκων και Ασώτων Νόμος καταργείται στην έκταση που αφορά ανήλικους.”

Δεύτερο, για ένα πολύ σοβαρό και ουσιαστικό λόγο που προκύπτει από το Νόμο που κυρώνει τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, Νόμος 243/90. Το άρθρο 9 του σχετικού Νόμου, ο οποίος και βάσει του άρθρου 169.3 του Συντάγματος έχει “ηυξημένην ισχύν έναντι οιουδήποτε ημεδαπού νόμου”, αναφέρει:

“9.(1) Τα Κράτη Μέλη μεριμνούν ώστε το παιδί να μην αποχωρίζεται παρά τη θέλησή του από τους γονείς του, εκτός όταν οι αρμόδιες αρχές αποφασίσουν, με την επιφύλαξη δικαστικής αναθεώρησης και σύμφωνα με τους εφαρμόσιμους νόμους και διαδικασίες, ότι ο χωρισμός αυτός είναι αναγκαίος για το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού. Μιά τέτοια απόφαση μπορεί να είναι αναγκαία σε ορισμένες ιδιαίτερες περιπτώσεις, όταν για παράδειγμα οι γονείς κακομεταχειρίζονται ή παραμελούν το παιδί, ή όταν ζουν χωριστά και πρέπει να ληφθεί μία απόφαση σχετικά με τον τόπο διαμονής του παιδιού.”

Άρθρο 19, παράγραφος 1:

“19.(1) Τα Κράτη Μέλη οφείλουν να παίρνουν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα προκειμένου να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή βίας, προσβολής ή βιαιοπραγιών σωματικών ή πνευματικών, εγκατάλειψης ή έλλειψης φροντίδας, κακής μεταχείρισης, ή εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας, όσο βρίσκεται υπό τη φύλαξη των γονέων του ή του ενός από τους δύο, του ή των νομίμων εκπροσώπων του ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου στο οποίο το έχουν εμπιστευθεί.”

Άρθρο 20, παράγραφοι 1, 2 και 3:

“20.(1) Κάθε παιδί που προσωρινά ή οριστικά στερείται του οικογενειακού περιβάλλοντός του, ή που για το δικό του συμφέρον δεν είναι δυνατόν να αφεθεί στο περιβάλλον αυτό, δικαιούται ειδικής κρατικής προστασίας και βοήθειας.

(2) Τα Κράτη Μέλη οφείλουν, σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία, να διασφαλίζουν εναλλακτική μορφή φροντίδας για τέτοια παιδιά.

(3) Αυτή η φροντίδα μπορεί να έχει, μεταξύ άλλων, τη μορφή τοποθέτησης σε μια οικογένεια.” (Οι υπογραμμίσεις είναι δικές μου.)

Από τις πρόνοιες του πιο πάνω Νόμου, όπως έχω παραθέσει, προκύπτει σαφώς ότι επιφυλάσσεται ένα διοικητικό δικαίωμα στις αρμόδιες αρχές, το οποίο μπορεί να ασκηθεί για την προστασία του παιδιού, την τοποθέτησή του σε ασφαλές μέρος, είτε σε οικογένεια, είτε κάπου αλλού, ώστε να προστατευθεί το παιδί από βία, βιαιοπραγία, εγκατάλειψη, εκμετάλλευση, κακομεταχείριση και λοιπά και η τέτοια ενέργεια έχει τη μορφή διοικητικής πράξης η οποία υπόκειται σε δικαστική αναθεώρηση. 5

Ο τρίτος λόγος είναι γιατί θα ήταν τραγικά λανθασμένα, κατά τη γνώμη μου, σε περίπτωση κακομεταχείρισης, βιαιοπραγίας ενός ανηλίκου παιδιού από τους γονείς του, το αρμόδιο σώμα, που στην περίπτωση μας είναι το Τμήμα Κοινωνικής Ευημερίας, να μην έχει το δικαίωμα να προστατεύσει το παιδί προσωρινά μέχρις ότου αποφασίσει το Δικαστήριο για το διορισμό κάποιου Επιτρόπου που να ασκεί γονική μέριμνα. Η οποιαδήποτε καθυστέρηση θα έθετε την ευημερία του παιδιού εις κίνδυνο με απρόβλεπτες συνέπειες. Επομένως, κατά την κρίση μου, το δικαίωμα αυτό υπάρχει, ο Νόμος δεν έχει καταργηθεί αλλά μπορεί να ασκηθεί λογικά και ο τρόπος της άσκησής του υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο. 10 15 20

Δεν θα προχωρήσω να αναφερθώ και στις διάφορες διασφαλίσεις που ο ίδιος ο Νόμος εξασφαλίζει ώστε να αποφεύγεται η κατάχρηση ή η αυθαιρεσία. 25

Για τους πιο πάνω λόγους η αίτηση απορρίπτεται.

Η αίτηση απορρίπτεται.